

ZBIRKE POPRATNOGA FILMSKOGA GRADIVA U ODJELU HRVATSKOGA FILMSKOG ARHIVA HRVATSKOGA DRŽAVNOG ARHIVA

KRISTINA NOSKOVIĆ □ Hrvatski državni arhiv, Hrvatski filmski arhiv, Zagreb

sl.1. *Brcko u Zagrebu*, 1917., r. Arsen Maas

Hrvatska kinoteka osnovana je 1979. kao nacionalni filmski arhiv pri tadašnjem Arhivu Hrvatske, koji se od 1990. naziva Hrvatski državni arhiv (HDA). Danas Hrvatski filmski arhiv (HFA) djeluje kao Odjel unutar Hrvatskoga državnog arhiva. Od samih početaka HFA prikuplja, pohranjuje i obrađuje sve vrste gradiva koje čini neko filmsko djelo. Filmsko djelo čine zapisi na nizu različitih nosača (audio-vizualni zapisi na različitim nosačima), te tzv. popratno filmsko gradivo (konvencionalno gradivo/scenarij, filmske fotografije, reklamni materijal).

Gradivo se, ovisno o tipu, svrstava u zasebnu zbirku, a svaka je od njih važan izvor za istraživanje povijesti hrvatskog filma i kinematografije. Gradivo se prikuplja otkupom, dobivanjem na dar ili na temelju zakonske obveze (predajom Arhivu u skladu sa službenom obvezom).

Prema *Pregledu arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske*, sv. 1 i 2, izdanje Hrvatskoga državnog arhiva, Zagreb, 2006., popratno je filmsko gradivo trenutačno razvrstano u sljedeće zbirke.

NACIONALNI FILMSKI FOND

Zbirka scenarija i knjiga snimanja domaćeg filma (HR-HDA 1391)

oko 2300 scenarija, 2100 knjiga snimanja

Zbirka filmskih fotografija hrvatskog filma (HR HDA 1392)

oko 41 600 fotografija

Zbirka filmskih plakata (HR HDA 1394)

oko 4800 plakata za 300 naslova

Zbirka dokumentacije filmskih poduzeća, udruga i autora (HR-HDA 1396)

INOZEMNI FILMSKI FOND

Zbirka scenarija i knjiga snimanja (HR HDA 1939)

oko 1200 scenarija za 1100 naslova

Zbirka fotografija stranog filma (HR HDA 1393)

oko 84 000 fotografija

Zbirka filmskih plakata stranog filma (HR HDA 1940)

oko 37 300 plakata za 9000 naslova

sl.2. *Kiklop*, 1982., r. Antun Vrdoljaksl.3. *Jubilej gospodina Ikla*, 1955., r. Vatroslav Mimicasl.4. *Lisice*, 1969., r. Krsto Papićsl.5. *Sedamdeset i dva dana*, 2010., r. Danilo Šerbedžija

Hrvatski filmski arhiv sustavno prikuplja raznovrsno gradivo vezano za film te je tijekom posljednjih 35 godina prikupio znatnu količinu vrlo raznolikoga gradiva čija je pohrana uvjetovana vrstom nosača na kojoj se zapis nalazi. Neki su primjerci unutar zbirke vrijedni i jedinstveni (npr. celuloidne folije korištene pri izradi animiranih filmova), a drugi su pohranjeni kao niz identičnih kopija (npr. tiskani plakati), pa je i postupanje s njima, s obzirom na vrstu, također različito.

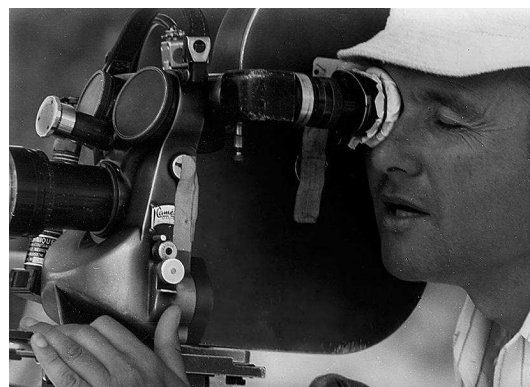
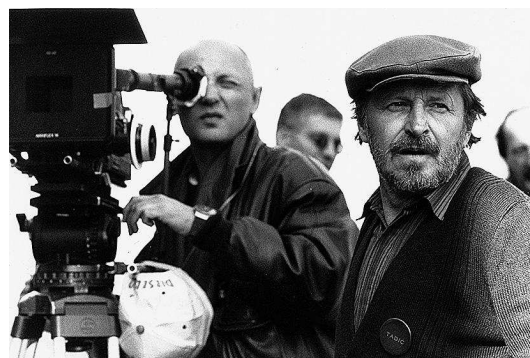
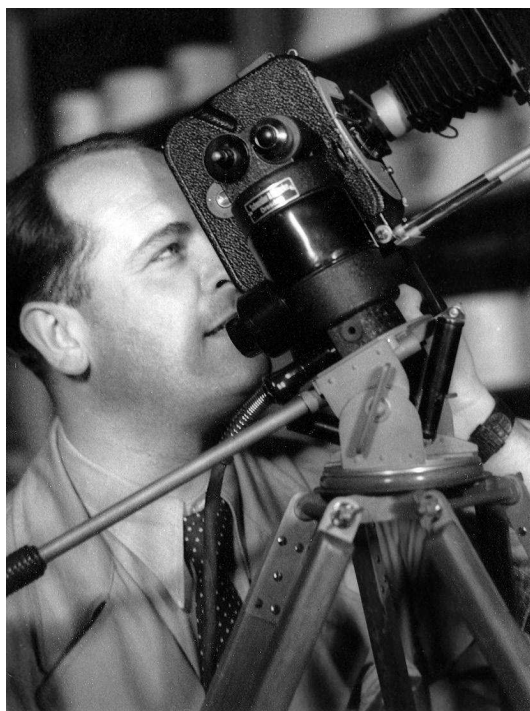
Iako je od ukupne količine popratnoga filmskoga gradiva koje se čuva u spremištima HFA-e najbrojnije gradivo koje se odnosi na inozemni film, potrebno je istaknuti vrijednost gradiva vezanoga za nacionalni filmski fond, točnije, za hrvatski dugometražni igrani film, čiji je nastanak izdašno dokumentiran. Posljednjih je godina većina

sl.6. *Šešir*, 1937., na fotografiji redatelj Oktavijan Miletić

sl.7. *Treća žena*, 1997., na fotografiji redatelj Zoran Tadić i direktor fotografije Goran Trbuljak

sl.8. Redatelj Krsto Papić

upravo tog popratnoga filmskoga gradiva digitalizirana pa su gotovo svi plakati i fotografije hrvatskih dugometražnih filmova dostupni i u digitaliziranom obliku. U tijeku je i digitalizacija završnog dijela portreta filmskih djelatnika. Od ostaloga popratnog filmskoga gradiva vezanoga za nacionalni filmski fond manji se dio dokumentacije odnosi na dokumentarne i animirane filmove te na djelovanje pojedinih filmskih festivala, udruženja i drugih institucija na području kinematografije.

Danas Zbirke popratnoga filmskoga gradiva sadržavaju najrazličitije vrste gradiva. Osim raznovrsnih produkcijskih zapisa, fotografija i plakata, čuvaju se i mnogobrojni reklamni materijali, grafički elementi, cenzurni dokumenti, nagrade i priznanja te ostavštine pojedinih filmskih djelatnika. Vrlo često u zbirkama nalazimo i dokumentaciju filmskih poduzeća, filmskih festivala i drugih manifestacija, kao i institucija koje su se bavile (ili se još bave) produkcijskom te distribucijskom ili prikazivačkom djelatnošću.

Produkcijski zapisi

Iako je u početku utemeljena kao zasebna zbirka, Zbirka scenarija i knjiga snimanja s vremenom je postala samo dio ukupnih produkcijskih zapisa važnih za nastanak filmskog djela koji se čuvaju u spremištima filmskog arhiva. Riječ je o dokumentima koji bilježe sam nastanak audio-vizualnog djela i čine većinu popratnoga filmskoga gradiva u HFA-i. To gradivo čine razne vrste sinopsisa, tj. kratkog opisa radnje i teme (katkad i stila filma), scenariji, knjige snimanja i slični materijali koji se najvećim dijelom odnose na dugometražne igrane filmove.

Scenariji kao pisani temelj filma i knjige snimanja s upu-

tama za režiju filma često su pravi izazov za istraživače filma jer sadržavaju i po nekoliko inačica. Najvredniji su primjerci na kojima su zapisane bilješke scenarista ili redatelja.

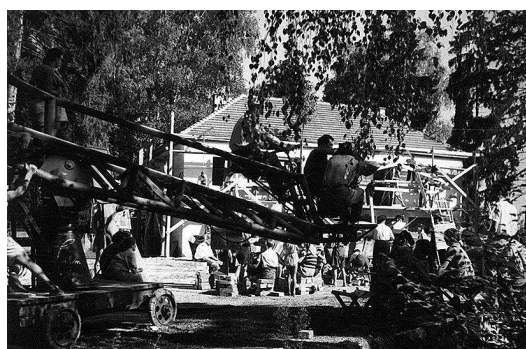
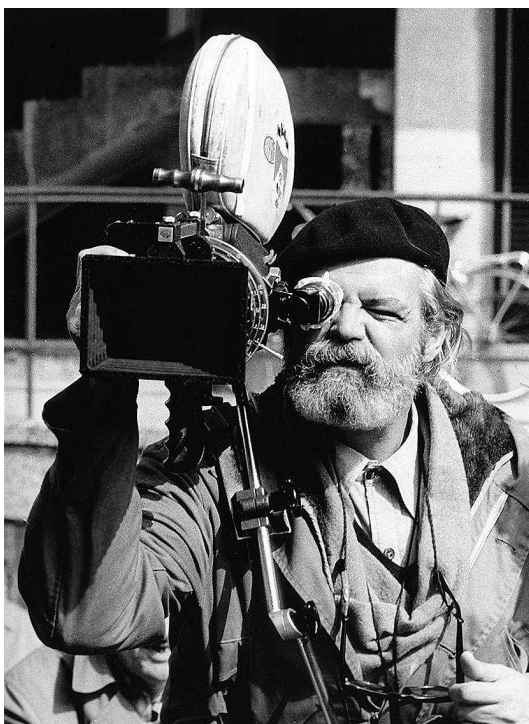
U produkcijskim zapisima nalaze se i dijalog-liste – ispis dijaloga u filmu i tzv. titl-liste, koje sadržavaju dijalog u filmu preveden na strani jezik u obliku podnaslova. Za većinu hrvatskih dugometražnih igranih filmova postoje dijalog-liste na više jezika, najčešće na engleskome, njemačkome, francuskome i talijanskome.

Naposljedku, postoji i financijska dokumentacija, koja je za pojedine filmske naslove prilično detaljna, ali i razni dnevni snimanja koji često sadržavaju vrlo humoriistične napomene i različite informacije te daju uvid u tijek snimanja točno određenog dana.

Zbirka filmskih fotografija

U Zbirci fotografija pohranjeno je nešto manje od 126 000 fotografija, od čega se približno 41 600 njih odnosi na hrvatski film. Teško je odrediti najstarije fotografije, međutim, Zbirka sadržava fotografije filmova s početka 20. st. koji su davno izgubljeni, a fotografije su često jedini materijalni dokaz o postojanju tih filmova. Filmske fotografije obuhvaćaju dijapozitive, negative na filmu, negative na staklu i digitalne fotografije. Zbirka se većinom sastoji od filmskih fotografija, no postoji i velik broj promotivnih fotografija te fotografija portreta određenih filmskih djelatnika (glumaca, redatelja, snimatelja itd.).

Manji, ali vrlo vrijedan dio Zbirke čine radne fotografije sa snimanja filmova koje svakako treba izdvojiti zbog

iznimne dokumentarne vrijednosti jer prikazuju cjelokupni proces nastanka nekog filma. Profesionalni, službeni fotografi dokumentirali su korak po korak nastanka filma pa se tako danas u HFA-i čuvaju snimke koje prikazuju dijelove seta i sve ono što se događalo „iza kamere”.

U Zbirci je manji broj fotografija raznih tribina, filmskih događanja ili radionica. Zbirka također sadržava reklamne fotografije koje su se izlagale u atriju kina prije projekcije, a prikazivale su scene iz filma i uz njih bi s jedne strane bili navedeni podaci o naslovu filma, proizvođaču, redatelju, glumcima i sl.

Zbirka filmskih plakata

Zbirka filmskih plakata pohranjena u HFA-i obuhvaća razdoblje od 1918. do danas, a najvredniji dio gradiva odnosi se na 1920-e i 1930-e godine te na razdoblje od početka 1950-ih do 1970-ih godina. Riječ je o otprilike 43 000 plakata domaćih i stranih filmova ili festivala, od čega je oko 4 800 plakata hrvatskog filma, a ostalo su plakati inozemnih filmova i filmskih festivala. Često je za jedan film objavljeno i nekoliko verzija plakata, a u Zbirci se čuvaju sve dostupne verzije.

U svojim počecima plakat je istodobno imao ulogu i plakata i letka. Prije svega, bio je reklamni materijal malih dimenzija s otisnutim sadržajem filma, što je često podsjećalo na novinske oglase tog vremena. Takav je plakat sadržavao obilje pisanih informacija: imena i prezimena glumaca i redatelja, podatak o proizvođaču filma, do sadržaja filma i vrlo kreativnih i teatralnih opisa. Tijekom 1920-ih i 1930-ih godina više se pozornost počelo pridavati grafičkom dizajnu pa su se na plakatu počele reproducirati pojedine scene iz filma. Od 1950-ih godina

na filmskom se plakatu sve češće objavljuju fotografije, a mnogi autori ručno oslikavaju plakate te oni postaju mala umjetnička djela. Iznimno su vrijedni upravo ti rukom oslikani plakati. Osim filmskih plakata, u ovoj se Zbirci nalaze i plakati filmskih festivala, programi tih festivala, ali i plakati različitih događanja, tribina i sl.

Mnogi su plakati djelo priznatih likovnih umjetnika poput Dalibora Martinisa, Ota Reisingera, Mirka Ilića, Borisa Bućana, Ede Murtića, Marijana Jevšovara i dr.

Najstariji sačuvani plakat hrvatskog filma jest plakat za dugometražni film *Lisinski* redatelja Oktavijana Miletića iz 1944. Unutar Zbirke sačuvani su i nagrađivani plakati poput onoga Mirka Ilića za film *Crveni i crni* (redatelj Miroslav Mikuljan, 1985.), koji je dobio drugu nagradu časopisa *Hollywood Reporter* za najbolji europski plakat, ili plakat za film *Bitka na Neretvi* (redatelj Veljka Bulajića, 1969.), za koji redatelj tvrdi da ga je naslikao slavni Pablo Picasso.

Reklamni materijali

Od reklamnih materijala u HFA-i su najbrojniji novinski isječki i prospekti, vrsta popratnoga filmskoga gradiva u koju ubrajamo i *press book*, filmske programe, različite brošure vezane za film, letke, oglase, kataloge, ali i pozivnice i ulaznice za filmske projekcije.

HFA čuva oko 13 800 novinskih isječaka (*press-clip-ping*). To su novinski i drugi članci vezani za domaću i stranu kinematografiju raznovrsnih žanrova i tematika: od filmskih kritika, prikaza filmskih festivala, polemika i eseja o filmskim temama do reportaža i kratkih vijesti o filmskim događanjima. Najveći dio gradiva te Zbirke čine dokumenti dobiveni od Jugoslavenske novinske agen-

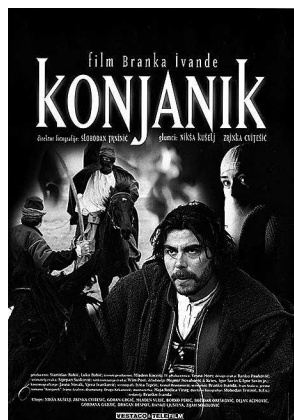
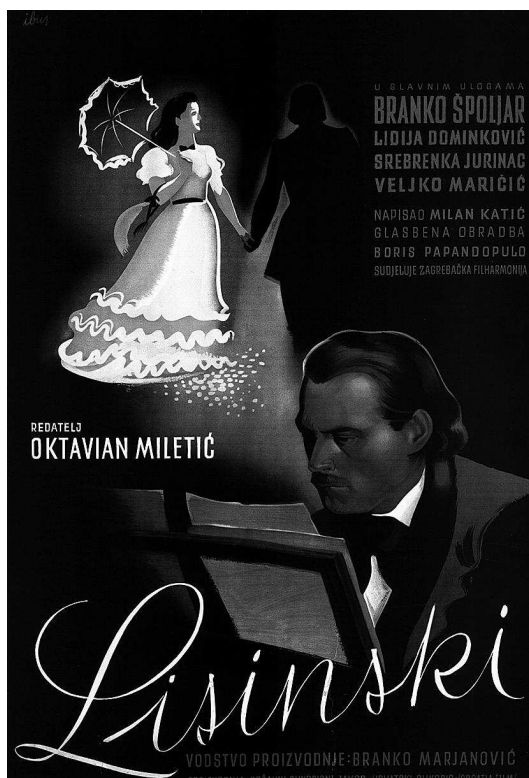
sl.9. Redatelj Vatroslav Mimica

sl.10. *Zagonetni dječak*, 2013., r. Dražen Žarković

sl.11. *Ciguli Miguli (2)*, 1952., r. Branko Marjanović

sl.12. Sa snimanja filma *Ciguli Miguli*, 1952., r. Branko Marjanović

sl.13. *Lisinski*, 1944., r. Oktavian Miletićsl.14. *Bitka na Neretvi*, 1969. r. Veljko Bulajićsl.15. *Sve najbolje*, 2016., r. Snježana Tribusonsl.16. *Konjanik*, 2003., r. Branko Ivanda

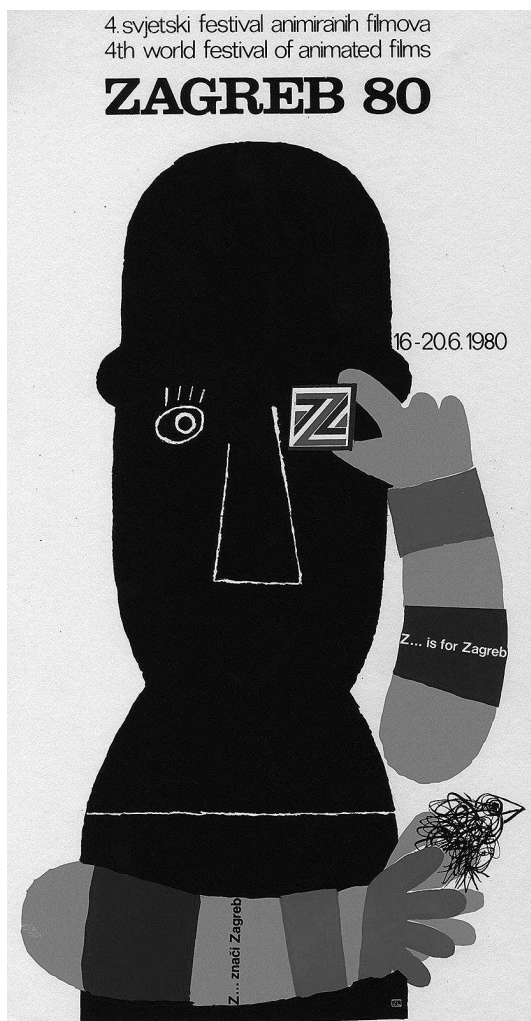
cije koji se uglavnom odnose na kraj 1970-ih i 1980-e godine. Zbirka je popunjavana preuzimanjem privatnih donacija te radom djelatnika HFA-e, koji su sustavno izdvajali i razvrstavali novinske tekstove vezane za područje kinematografije. Danas nema potrebe pohranjivati tu vrstu gradiva s obzirom na široku dostupnost informacija na web stranicama.

Zbirka prospekata pohranjena u HFA-i svjedoči o širenju i razvoju filmske kulture u Hrvatskoj. Najvredniji dio zbirke odnosi se na gradivo nastalo u sklopu kinoprikazivačke djelatnosti u razdoblju od 1916. do 1945. Kako su se u tom razdoblju prikazivali uglavnom strani filmovi, Zbirku najvećim dijelom čine prospekti stranih filmova, uz malobrojne iznimke poput jednog prospekta napravljenoga za film *Grička vještica* redatelja Hinka Nučića iz 1920.

Darom gospode Agate Stakić iz 1982. Zbirka je upotpunjena s 532 nova primjerka iz razdoblja 1920. – 1938. Prospekti su izrađivani u različitim veličinama i oblicima, crno-bijeli ili u boji, a često su sadržavali i reklame. Jedni su skromniji, u obliku običnog letka s naslovom, imenima glavnih glumaca i pokojom fotografijom scene iz filma. Drugi su proširene brošure u kojima je navedena cjelokupna radnja filma, objavljene fotografije glavnih likova i/ili scena iz filma, uz obvezatnu pompoznu najavu i dramatične naslove osmišljene da privuku gledatelje u kinodvorane.

Dokumenti cenzure

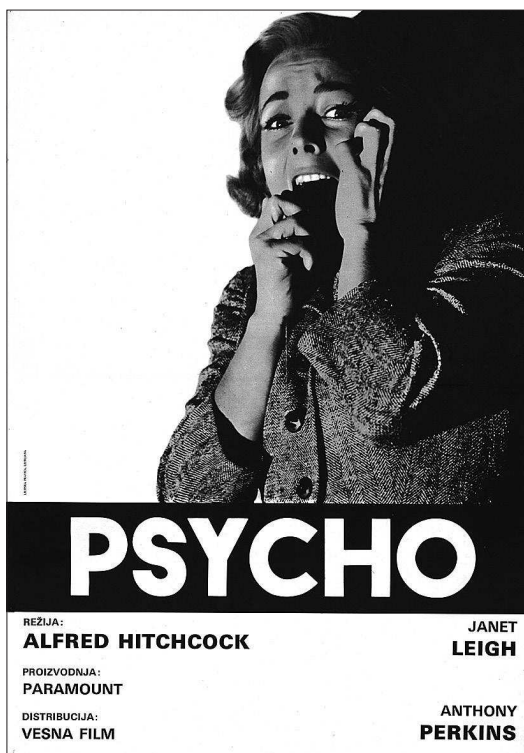
Od dokumenata cenzure u spremištima HFA-e čuvaju se kartice cenzure, odobrenja za javno prikazivanje filmova, odluke o cenzuri te izvještaji komisije. Odobrenja za javno prikazivanje najčešće su izvorni dokumenti, dok su većina ostalih cenzurnih dokumenata i informacija kopije izvornika.

Grafički elementi

U grafičke elemente ubrajamo scenografske i kostimografske skice i crteže, fotografije lokacija, *storyboards*, ali i celuloidne folije velikih klasika koje čine većinu gradiva te vrste. U HFA-i su pohranjene i celuloidne folije najvećih stvaratelja međunarodno priznate Zagrebačke škole crtanog filma. Takva vrsta gradiva većinom je nabavljena otkupom od autora, pa se u HFA-i čuvaju radovi Branka Ranitovića, Borivoja Dovnikovića, Pavla Štaltera, Milana Blažekovića i dr.

Nagrade i priznanja

U Arhivu se čuvaju mnoga priznanja i nagrade dobivene uglavnom za domaće filmove te poneka priznanja dodi-

jeljena stranom filmu, od nagrada s Pulsčkog festivala do niza priznanja što su ih dobili animirani filmovi u Oberhausenu. Najstarije sačuvano priznanje dodijeljeno je Maksimilijanu Paspji na 2. Concours International du Meilleur Film d'Amateur 1932., koji je održan u Amsterdamu u organizaciji UNICA-e. Paspji je dodijeljena treća nagrada u kategoriji dokumentarnog filma na 9,5 mm za film *Plitvička jezera* (film se u pisanim materijalima s festivala navodi pod nizozemskim naslovom *Plitvicer seen*).

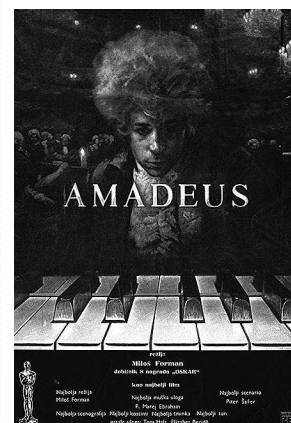
To nije bilo jedino priznanje dodijeljeno hrvatskim amaterima – tih godina spomenuti Paspji i Oktavijan Miletić dobili su niz međunarodnih priznanja za svoje amaterske radove.

Ostavštine filmskih djelatnika

Naposlijetku, HFA čuva i ostavštinu pojedinih filmskih djelatnika dobivenu darivanjem ili nabavljenju otkupom. Najčešće je riječ o pisanom gradivu u obliku studentskih bilježaka, istraživanja za neki film, ali i osobnih predmeta, pisama, fotografija i sl. Takav su primjer nekoliko osobnih pisama Kreše Golika koja se odnose na jedan neostvareni projekt, točnije, na ponudu koju je Golik dobio od američkog producenta za rad na filmu *Yentl*. Golik je nakon mnogo nagovaranja ipak odbio ponudu producenta Valentina Sheryja, a film je dovršen u režiji Barbre Streisand 1983.

Filmska priručna knjižnica

Osim popratnoga filmskoga gradiva HFA-e, posebno se ističe i knjižna građa filmske tematike koja je danas

sl.17. Animafest, 1980. Zagreb

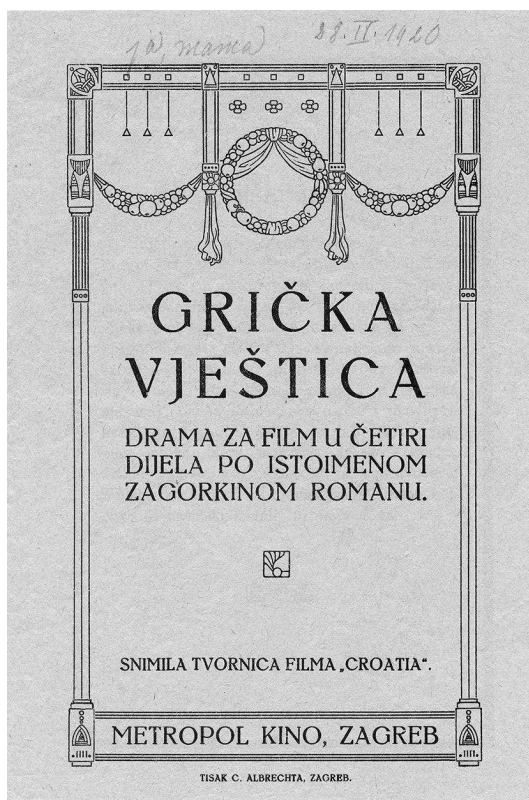
sl.18. Psycho, 1960., r. Alfred Hitchcock

sl.19. Amadeus, 1984., r. Miloš Forman

sl.20. Das Mädchen und die Eiche (plakat filma 'Djevojka i hrast' za njemačko tržište), 1955., r. Krešo Golik

sl.21. Prospekt Gričke vještice, drame za film u četiri dijela po istoimenom Zagorkinom romanu. Snimila tvornica filma 'Croatia', 1920.

sl.22. Pismo Kreši Goliku, 1971.

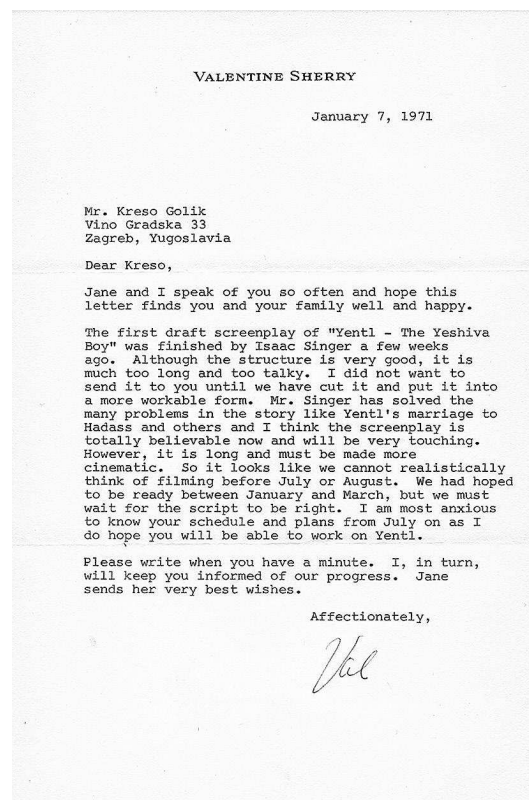
ustrojena u obliku filmske priručne knjižnice. Sastoji od dvije objedinjene zbirke – od nekadašnje zbirke, koja se otpočetak nalazila u Kinoteci pod nazivom *Bibliografija izvora za povijest hrvatskoga filma i kinematografije*, i prethodno izdavanjane *filmske zbirke recentnih i relevantnih knjiga s područja filmske djelatnosti*, koja se nalazila u središnjoj zgradi na Marulićevu trgu.

Bibliografija izvora za povijest hrvatskoga filma i kinematografije podrazumijeva priručnu filmsku literaturu, točnije, izdanja matične ustanove (Arhiva) poput: Škrabalo, I. *101 godina filma u Hrvatskoj (1896 – 1997)*; Kukuljica, M. *Zaštita i restauracija filmskog gradiva*; Majcen, V., Kukuljica, M. *Filmovi u Hrvatskoj kinoteci*; Majcen, V. *Filmska djelatnost Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“*; Majcen, V. *Obrazovni film / Pregled povijesti obrazovnog filma*; Majcen, V. *Hrvatski filmski tisak do 1945*; Peterlić, A., Majcen, V. *Oktavijan Miletić*; Krelja, P. *Golik*. Toj je zbirci, kao povijesnom izvoru i važnom izvoru za bolje poznavanje filmske materije u svakodnevnom radu s filmskom građom, postupno pridružena filmska zbirka s druge lokacije (s Marulićeva trga) te su obje zbirke, nakon stručne obrade i ujednačivanja signatura, objedinjene u jedinstveni filmski knjižni fond.

Filmska priručna knjižnica u HFA trenutno ima 3900 naslova knjiga i 889 naslova časopisa filmske tematike.

Dostupnost i korištenje gradivom knjižnice

Popratno filmsko gradivo, kao i knjižno gradivo vezano za film, dostupno je za pregled svim korisnicima, stu-

dentima, istraživačima i ljubiteljima filma. Arhiv djeluje u sklopu Hrvatskoga državnog arhiva, pa su uvjeti i način korištenja arhivskim gradivom utvrđeni Zakonom o arhivskome gradivu i arhivima (NN 105/1997, 64/2000, 65/2009), Zakonom o audiovizualnim djelatnostima (NN 76/07, 90/11), Pravilnikom o korištenju arhivskoga gradiva (NN 67/1999) te Pravilnikom o radu čitaonica Hrvatskoga državnog arhiva. Gradivom se moguće koristiti uz prethodnu najavu i registraciju u korisničkoj službi Hrvatskoga državnog arhiva na ovim lokacijama:

- u Čitaonici za audiovizualno gradivo u prostorijama Hrvatskoga filmskog arhiva (utorak i četvrtak 9:00 – 14:00)
- u Velikoj čitaonici u prostorijama Hrvatskoga državnog arhiva (ponedjeljak – srijeda 8:15 – 15:45, četvrtkom do 17:45 te petkom do 14:45).
- Za korištenje popratnim filmskim gradivom koje se odnosi na osobne podatke (npr. financijskom ili privatnom dokumentacijom) primjenjuju se ograničenja propisana Pravilnikom o korištenju arhivskoga gradiva. Za bilo kakvo objavljivanje ili javno izlaganje/prikazivanje popratnoga filmskoga gradiva potrebno je dobiti suglasnost producenta i ravnateljice HDA.

LITERATURA

1. Kukuljica, Mato. *Zaštita i restauracija filmskog gradiva*. // Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2004.
2. Mohorovićić, Andre (ur.). *70 godina filmskog plakata u Hrvatskoj*. // Kabinet grafike JAZU, Zagreb, 1989.

SOCIJALISTIČKA REPUBLIKA HRVATSKA
REPUBLICKA KOMISIJA ZA PREGLED FILMOVA
ZAGREB, TRG JOŽE VLAHOVIĆA 6

Na temelju člana 39. Zakona o kinematografiji
rješenja Komisije br. 6181-ff od 31.3.76
izdaje se

ODOBRENJE
ZA JAVNO PRIKAZIVANJE FILMA

1. Naziv filma "SOKOL GA NIJE VOLIO"
2. Proizvodnja "ZAGREB-FILM" SFRJ 1988.
3. Duljina (metara, minute), širina filma i boja 2409m 88min i 2" 35mm color
4. Vrsta filmskog djela dugometražni igrani film
5. Pisac scenarija Fabijan Šovagović i Branko Šmit
6. Režiser Branko Šmit
7. Snimatelj Goran Trbuljak
8. Kompozitor muzike Zoran Mulić
9. Oznaka kopije festivalska
10. Teksa u iznosu od Din 42.- državnih taksonih maraka po ZOT-u naljepljena je na ovom odobrenju i propisno poništena.
Zagreb, 31.3.1988. Sekretar: B. Trbuljak

SOZ 2551-76

ORIGINAL - 7. TRBUJKA 1976.

Mate Relja: VLAK U SNIJEGU
Scenarij za dječiji filmski njezike
prema pripovijesti Mate Lovraka.

Bijela ploha na kojoj se ponalaju obojena slova i otkrivaju nam ime filma i svega što treba i ne treba da bi započeo jedan film. Ali, gle! Bijela pozadina se miče. Pa to je snijeg! Najprije podrhtava sredina slike, a onda se probije jedna lopata, druga, više lopata. Snijeg se ozonjava, popušta ledeni zid pod ubodima lopata. Vide se i lica onih koji probijaju snježnu prepreku. Čuje se i zajedničko ho-ruk bodrenje i vesela cika, ali ne kliču to odrasli glasovi. To su dječiji glasovi koji prelaze u pobjedonosnu pjesmu. Sad se vidi kako djeca - muška i ženska - dobro umotana, svrstana u dva reda odgrču snijeg svim i svačim. Šta im se pri ruci našlo najviše s rukama i Rekló bi se: usaludan posao! Ali pomenjkanje veličine nadoknađuje količina. Kako se otvor u snijegu širi, to se sada u dubini vidi i čelo lokomotive, koja dječijoj pjesmi dodaje svoj posebni ritam, održavajući na mjestu rad stroja. Iz dimnjaka se puši, ali se puši iz usta i radnika koji odgrču snijeg i mnogobrojne djece koja svojski prionuše poslu- i pjesmi, premda im pjesma ne djeluje odveć svježje i bodro. Kao da se hrabre s njom, a možda im čak služi i da san otjeraju. Jer kad zavrismo publiše u ta mala lica mnoga se ne mogu oteti nijevanju.

1040 "Rad i sloga - naša snaga,
od tog nema većeg blaga.
Ođje se slože male ruke
sve se svahda bez po muke.
Zar i rijeka kada kaplje plavi
od sitnih kapljica kapljica buja?
I mečava od pahlulja biva,
u požaru iakra se skriva.
Kad se slože ruke male
škrakaju i kaku sve! Pađi ko od šale.
škrakaju i kaku sve! Pađi ko od šale.
škrakaju i kaku sve! Pađi ko od šale."

sl.23. Sokol ga nije volio, redatelj Branko Schmidt: Odobrenje za javno prikazivanje filma koje je izdala Republička komisija za pregled filmova, 1988.
sl.24. Scenarij filma Vlak u snijegu, redatelja Mate Relje, 1976.
sl.25. Knjiga snimanja Vlak u snijegu, redatelja Mate Relje, 1976.

COLLECTIONS OF ANCILLARY FILM MATERIAL IN THE DEPARTMENT OF THE CROATIAN FILM ARCHIVES OF THE CROATIAN STATE ARCHIVES

The theme of the address, the subject to be presented to all interested people, is the collections of ancillary film material for Croatian and foreign films that are kept in the stores of the Department of the Croatian Film Archive in the Croatian State Archives.

This is valuable material, the individual specimens of which date from the period before the 1920s.

The auxiliary film material covers stills, portrait and working photographs, film posters and posters of film festivals, shooting scripts and storyboards, and a series of advertising, censorship and production records. As well as this, the ancillary film material collection contains important sketches and drawings to do with set and costume design. There are numerous examples of celluloid sheets (cels) used in the making of cartoons, including of the Zagreb School of Animated Film, which enjoys an international reputation.

With all this, the Croatian Film Archive also keeps various notes, commendations and prizes that individual film artists have willed to this department of the Croatian State Archives.

The Department also holds, in addition to film and ancillary film material, a fine collection of books, journals, catalogues and various publications related to audio-visual material - film history and theory, cinematographic technology and similar from the Library of the CSA.

All the material is accessible to users, researchers, students and lovers of film in general in the Archive's reading rooms.

VLAK U SNIJEGU
Knjiga snimanja

U predloženju knjige snimanja: Scenarij: Mate Relja prema romanu Mate Lovraka Zagreb - Bjelovar 1974/75
Kada je početak snimanja: 22.1.1976. u Zagrebu
Kada je ostali radnici, što znači da je lokomotiva stigla od Vrnjačke Banje

VLAK U SNIJEGU. - EKS. - DAN

1. TOTAL IZ HELIKOPTERA
Blago valoviti bilogorski pejzaž prekriven snijegom. Kroz njega mili predradni vlak sastavljen od lokomotive i pet vagona.
Kamera odnosno helikopter se spušta prema vlaku.

2. TOTAL
Prema kameri veselo šuri simpatična kompozicija. Zaleđjeni prozori.

3. BЛИЗУ - ДЕТАЉИ
Kotadži lokomotive.

4. TOTAL
Kamera se povlači držeći na oku ispočetka samo bijele plohe a onda otkrije i lokomotivu, koja miruje pred snježnim nanosom.
IK glasovi još dok ne vidimo lokomotivu.